692/04

Den 1. marts 2004 blev i sag nr. 60.442:

xxxxx xxxxxxxx xxxxxx
xxxxxxx xx x
xxxx xxxxxxx

mod

Codan Forsikring A/S
Gl. Kongevej 60
1790 København V

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har pensionsforsikring i Codan Forsikring A/S, klager over, at selskabet har standset udbetalingen af invalideydelse.

Selskabet har i skrivelse af 3/3 2003 til nævnet nærmere redegjort for sagen således:

"Codan modtog den 10. december 2001 en anmeldelse af tab af erhvervsevne fra forsikrede. Det fremgik af anmeldelsen, at forsikrede havde pådraget sig disseminеret sklerose, og at han havde været sygemeldt fra den 31. oktober 2001. Forsikrede oplyste, at han var selvstændig/ledig og han oplyste, at han fik sygedagpenge.

Vi indhentede herefter såvel lægeattest som journalmateriale fra Å. Kommunehospital. Det fremgik af epikrise dateret den 27. januar 1999, al forsikrede i 1990 fik pludseligt synstab på højre øje, hvorefter han var fri for neurologiske symptomer frem til november måned 1998. Det fremgik ligeledes, at forsikrede ikke var arbejdsmæssigt belastet, idet han i de senere år havde haft svært ved at skaffe sig fast arbejde og derfor arbejdede freelance.

Det fremgik af ambulatorienotat dateret den 4. april 2000, at forsikrede var fuldstændig symptomfri bortset fra sovende fornemmelser i højre hånd og 3. trigeminusgren og ganske let universel træthed.

Det fremgik af ambulatorienotat dateret 27. april 2001:
Har ikke haft nogen problemer med sclerosen det sidste års tid. Derimod har han haft et angreb af urinsyregigt, som han er i behandling for aktuelt og har også fået konstateret at han har slidgigt i fødderne. I den forbindelse er det nævnt for patienten, at det ville være en god ide for ham at tabe sig, idet han er noget overvægtig.
Faktisk overhovedet ingen klager, der kan relateres til patientens selerose.
Patienten har det store problem, at han ikke kan skaffe sig noget arbejde, han har tidligere været i reklamebranchen, men det er han for gammel til nu. Har søgt job meget længe uden at kunne skaffe sig noget (min understregning)
Hans muligheder for at fortsætte på dagpenge slutter i december 2001. Arbejder ihærdigt på at skaffe sig et job. Har generende træthedssymptomer og hukommelsesproblemer. Har ikke været i egentligt arbejdsforhold igennem adskillige år og det er måske sandsynligt, at han vil have svært ved at klare et fuldtidsjob, men foreløbig er det dog det han søger.
Ved eventuel pensionering, må man sige at sclerosen kun kan bidrage i et vist omfang og jeg mener ikke at han aktuelt har symptomer fra sclerosen, der kan berettige til mere end maksimalt laveste pension.

Det fremgik af 'Lægeattest ved sygdom/ulykke 1' udfyldt af forsikredes egen læge den 29. januar 2002, at forsikrede på grund af smerter og træthed ikke ville være i stand til at udføre sit hidtidige job. Samtidig blev det oplyst, at forsikrede forventedes at ville kunne genoptage sit arbejde delvist inden for de nærmeste måneder.

På den baggrund bevilgede Codan midlertidige ydelser på forsikringen. Det blev i forbindelse med bevillingen pointeret, at der var tale om en midlertidig bevilling og at der ville ske en vurdering af den generelle erhvervsevne, når de ikke længere var udsigt til, at der ville kunne ske en væsentlig ændring erhvervsevnen.
…
Vi modtog den 5. juli 2002 akter fra Å. kommunes dagpengesag. Fra dagpengesagens løbende journal kan det bl.a. fremhæves:

Jeg har den 21. maj 2002 haft en opfølgningssamtale med Niels [klageren] og P.E.W. samt M.L.L. fra [firma]. Niels forklarer at han på grund af mange forskellige sygdomme ikke er i stand til at arbejde mere end højst 20 timer pr. uge. I det hele taget er Niels meget mere optaget af at fortælle om hans mange sygdomme end at tale om arbejdsfunktionerne i firmaet. Firmaets ledelse udtaler, at de eller andre medarbejdere ikke har kunnet iagttage at Niels har nogen form for problemer med at udføre arbejdet og ej heller problemer med at klare arbejdstiden på 25 timer pr. uge (jeg har heller ikke selv kunnet konstatere nogen nedsat erhvervsevne af betydning for det pågældende arbejde), men vi har alligevel aftalt at Niels med omgående virkning kommer ned på 20 timers arbejde pr. uge, hvorfor der er udfærdiget en ny afprøvningsbevilling som svarer til de nu aftalte betingelser. ...

Det fremgik af den udarbejdede ressourceprofil, at forsikrede var uddannet inden for reklamebranchen og at han i længere tid har arbejdet som produktionschef. Siden 1989 har forsikrede arbejdet som konsulent. I perioden 1990 til 1993 var han konsulent for to firmaer, og han har siden 1994 arbejdet freelance. Forsikrede har været arbejdsløs siden 1997. Frem til 2000 blev arbejdsløshedsdagpengene suppleret med bibeskæftigelse som selvstændig freelance konsulent.

Det fremgik endvidere, at forsikrede selv mente, at han måske ville kunne varetage et ordinært job, hvis det ikke var stressende.

Vi modtog den 15. juli 2002 en ny lægeattest, hvor det fremgik, at forsikrede var i arbejdsprøvning i 3 1/2 til 4 timer om dagen, og at han havde fået aflastning i jobbet, så jobbet kunne klares uden al for stor indgriben i privatlivet. Der var øjensynlig ikke sket nogen udvikling i helbredstilstanden.

Vi forlængede derfor bevillingen af midlertidige ydelser under arbejdsprøvningen.

Den 2. oktober 2002 skrev forsikrede, at han var visiteret til fleksjob, og at han således var overgået til ledighedsydelse, da der endnu ikke var fundet et fleksjob til ham.

Vi modtog den 3. oktober kopi af de seneste akter fra Å. kommunes dagpengesag, og den 25. oktober 2002 modtog vi en ny lægeattest fra forsikredes egen læge.

Fra dagpengesagen skal det fremhæves:
09-09-02 - Revalidering … C.R.
...
C.A. oplyser mig, at Niels har ytret ønske om ny jobkonsulent. Det har Niels hermed fået; C.R. …

17-09-02 - Dagpengeopfølgning - C.A.
Opringning fra C.R. Hun har lavet opfølgning. Niels … føler sig så syg, at han selv mener, at han skal have pension. Det aftales at jeg får sagen vurderet med lægekonsulenten og derefter kontakter C.R. Hvis fleksjob er eneste mulighed, skal vi måske have en fællessamtale for at aftale betingelserne for om C.R. kan arbejde videre med at finde et fleksjob.

26-09-02 Dagpengeopfølgning - C.A.
…
NVJ [Niels] har klaret sit job, men med skånebehov. NVJ kommer godt ud af det med firmaet og kollegerne og det er gensidigt, men han synes ikke om arbejdet og vil søge andet job snarest, hvis han fik fleksjob i nuværende stilling. Derfor ønsker firmaet heller ikke at ansætte NVJ i fleksjob.

C.R. vurderer at NVJ kan yde en indsats svarende til fleksjob og at det er muligt at finde et fleksjob til ham. NVJ har kontakt til Å. Universitet med henblik på et fleksjob.

Det vurderes at NVJ har et varigt handicap i ethvert erhverv, så han ikke kan klare et ordinært job. Han er berettiget til fleksjob og overgår til ledighedsydelse fra 1. oktober. ...

Vi meddelte herefter den 4. december 2002, at vi havde vurderet forsikredes generelle erhvervsevne, og at vi havde vurderet, at den generelle erhvervsevne ikke var nedsat med mindst halvdelen.

…

Den indtægt som forsikrede vil komme til at oppebære, når han bliver ansat i et fleksjob vil fuldt ud svare til indtægten i de job, som forsikrede har søgt på egen hånd. Opmærksomheden henledes på, at forsikrede rent faktisk har modtaget arbejdsløshedsdagpenge siden 1997, og vi må fastholde, at forsikrede også mens han modtager ledighedsydelse har et generelt erhvervsevnetab, der er mindre end halvdelen.

Det fremgår allerede af journalnotat fra neurologisk ambulatorium på Å. Kommunehospital, dateret den 21. september 1999, at forsikrede allerede på dette tidspunkt har omtalt muligheden for pension. Af journalmaterialet i øvrigt fremgår, at forsikrede kun i meget beskedent omfang havde symptomer fra sin sclerose på dette tidspunkt.

Det er særligt i journalnotat af 27. april 2001 fra hospitalet anført, at forsikredes problem først og fremmest er, at han ikke har kunnet finde et arbejde.

Efterfølgende er der sket en lettere forværring af sclerosesymptomerne og forsikrede har fået urinsyregigt samt dårlig skulder. Ifølge de lægeattester vi løbende har fået fra forsikredes egen læge, er der kun sket en ganske let forværring af tilstanden i år 2002. Det fremgår af lægeattest fra den 15. april 2002, at forsikrede oplevede en forværring af smerter i venstre skulder og i knæene. Af attest fra den 11. juli 2002 fremgår, at der efter en nedsættelse af arbejdstiden ikke længere har været alt for stor indgriben i privatlivet som følge af arbejdsprøvningen.

Det bemærkes, at den jobkonsulent i Å. Kommune, der har fulgt forsikrede under arbejdsprøvningen ikke har bemærket nogen form for problemer for forsikrede i forbindelse med arbejdsprøvningen.

Vi er naturligvis opmærksomme på, at forsikredes nye jobkonsulent har henledt opmærksomheden på, at det ikke er hensigtsmæssigt med et fleksjob, der er så belastende som det, forsikrede blev arbejdsprøvet i.

Det bemærkes endvidere, at forsikrede den 17. september 2002 har gentaget sit ønske om pension. Kommunen har i deres notat af 26. september 2002 noteret, at der

nu er normal bevægelighed i skulderen, og at der kun er lettere forværring af sclerosen og at fleksjob derfor blev anbefalet.

Kommunen har således fundet, at forsikrede ikke var pensionsberettiget.

Det bemærkes, at forsikrede har oplyst, at det job han var i arbejdsprøvning i, var for hårdt fysisk belastende for ham. Alligevel kan det konstateres, at forsikrede har været i stand til at gennemføre en arbejdsprøvning med en ugentlig arbejdstid på 20 timer i netop dette job.

Der findes adskillige job, der med hensyn til fysisk belastning er væsentligt mindre anstrengende end det job, som forsikrede har gennemført en arbejdsprøvning i og vi kan ikke lægge vægt på forsikredes udsagn om, at han ikke ville kunne arbejde mere end 20 timer om ugen i et sådant arbejde.

Afslutningsvis skal det således gøres gældende, at den gennemførte arbejdsprøvning har vist, at forsikrede ville være i stand til at arbejde i mere end 20 timer om ugen, f.eks. i et kontorjob med muligheder for afveksling i arbejdsopgaver. Selv om forsikrede ikke var visiteret til fleksjob, ville hans erhvervsevne således ikke være nedsat med halvdelen.

Når forsikrede ansættes i et fleksjob, vil han opnå en normal løn, svarende til lønnen i flere af de job, han har søgt på egen hånd. På den baggrund vil forsikrede være i stand opnå en indtjening af en sådan størrelse, at man ikke kan betragte hans erhvervsevne som nedsat med mindst halvdelen.

Forsikredes nuværende indtjening, hvor han er på ledighedsydelse er under alle omstændigheder højere end hans alternative forsørgelsesgrundlag. Den trufne afgørelse skal således fastholdes."

Om jobbet under arbejdsprøvning har klageren i skrivelse af 6/12 2002 til selskabet anført:

"Jobbet bestod i forefaldende efterbehandling, hulning, skæring, pakning m.m. Jeg ved, at virksomheden var fuldt tilfreds med mig som person og medarbejder, **men mit helbred blev gradvis forringet ved arbejdet. Dette er løbende meddelt jer ved helbredserklæringer 14.4., 11.7. og 16.10.2002.**

Arbejdstiden i prøvningen startede ved 5 timer inkl. div. pauser, men måtte efter kort tid nedsættes til 4 inkl. pauser. Jeg har under hele forløbet måttet indtage gigtmedicin for at klare jobbet!

Jeg måtte flere gange melde mig syg, da jeg simpelthen ikke kunne gå, og derved møde frem. Ultimo september - umiddelbart inden prøvningens ophør - måtte jeg i samråd med min læge melde pas, og holde mig hjemme i knap en uge.

…

Endelig skal jeg bemærke, at det er min opfattelse, at jeg under hensyntagen til min nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed ikke kan tjene mere end 1/2 måske 1/3 af hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt arbejdsdygtige personer med tilsvarende uddannelse og alder i de fleksjob, som jeg måske vil få tilbudt.

Jeg har en baggrund i reklamebranchen, hvor jeg inden for de sidste 10-15 år har beklædt jobs som produktionschef på ét af landets største reklamebureauer, konsulent i den grafiske branche, og selvstændig i forskellige sammenhænge.

Hvis der havde været tale om flexjob i det pågældende firma, ville lønnen være under 50% af tidligere niveau."

I lægejournal af 17/5 2002 vedrørende klageren hedder det:

"Har gennem flere år haft gener fra venstre skulder. 1 1997 blev der røntgenologisk konstateret humeroskapulær forkalkning. Gik til reumatolog, der har givet steoid-blokader med nogen effekt. Har dog ikke fået behandling de sidste 5 år. Har nu tiltagende smerter fra skulderen. Nye røntgenbilleder viser tiltagende bløddelsforkalkning subakromialt. Herudover ingen ossøse forhold, der kan forklare impingement.

Patienten fortæller, at generne kan relateres til arbejdssituationer, hvor han laver monotont arbejde. Har i foråret haft enkelte episoder med særdeles voldsomme smerter, som er debuteret efter start på nyt arbejde. Har dog inden for de sidste 14 dage fået væsentlig bedring i symptomerne fra skulderen. Er ikke p.t. symptomfri.

I øvrigt har patienten dissemineret sklerose, ingen gener aktuelt. Kendt urinsyregigt.

Objektivt

Der ses lidt atrofisk skulderkontur. Fleksion til 110 grader herefter smertebetinget låsning af skulderleddet. Ekstension til 30 grader. Abduktion 90 grader. Positiv chicken wing test. Negativ apprehension test. Skulderen findes stabil.

Der gives blokade med 40 mg

samt Depo-Medrol lokalanalgesi

umiddelbart herefter væsentlig bedring af bevægeligheden i skulderleddet, som nu faktisk normaliseres."

I journal af 24/9 2002 hedder det:

"Pt. har i januar 2002 haft udbrud af artritis urica med typiske smertesymptomer i højresidige tæer. Efterfølgende fik han paræstesier i højre ben, som var ledsaget af smerter i højre side af lænden og en strammende fornemmelse ned i højre balde. Efter nogen tid fortog symptomerne i lænden og balden sig. Der var ingen sphincter-påvirkning på noget tidspunkt. Paræstesierne persisterer uændret. Ingen pareser. Pt. har i løbet af februar og marts haft en del småinfektioner i form af bronkitis, snue og lignende. Pt. er i øvrigt aktuelt i arbejdsprøvning, hvor han er ansat fuldtids hos en bogtrykker. Udfører forefaldende arbejde, hvor han står 5-6 timer dagligt. Dette forværrer symptomerne i benene. I øvrigt klager pt. over let nedsat hukommelse, manglende overblik og koncentrationsbesvær. Der er endvidere træthed, således at han ofte falder i søvn foran TV om aftenen. I øvrigt ingen symptomer fra kranienerver eller ekstremiteter.

…

KONKLUSION

Pt.'s paræstesier i højre ben, der starter fra midt på crus og går diffust distalt må anses for at være en lettere forværring i DS.

Kræver ingen behandling aktuelt.

M.h.t. pt.'s kommende erhverv er han selv indstillet på et flex-job. Med de ovennævnte symptomer, herunder specielt træthed og lette kognitive problemer kan man tilslutte sig dette herfra."

I forsikringsbetingelserne hedder det:

"Ret til dækning ved Tab af erhvervsevne og fritagelse for betaling af præmie kan indtræde, hvis den forsikredes erhvervsevne nedsættes på grund af sygdom eller ulykkestilfælde, uden at det skyldes forsæt.

Nedsættelse af erhvervsevnen foreligger, når den forsikrede ikke længere skønnes at være i stand til - bedømt under hensyn til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - at tjene, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder."

I udbetalingsbilag fra selskabet hedder det:

"Der udbetales GarantiLøn og ydes fritagelse for betaling af præmie, når erhvervsevnen ud fra en ren lægelig vurdering har været nedsat med mindst halvdelen i den for forsikringen aftalte venteperiode.

…

Der skal ikke nødvendigvis være indtægtsnedgang forbundet med tab af erhvervsevne. En sådan situation kan opstå hvor en arbejdsgiver stadig udbetaler løn under sygdom, eller hvor en selvstændig i sygdomsperioden stadig har en indtægt fra virksomheden.

Når den ovenfor nævnte periode er udløbet, bliver der taget stilling til om udbetalingen skal fortsætte.

Hvis lægen skønner at erhvervsevnen ikke længere er tilstrækkeligt nedsat, og hvis den forsikrede ikke genoptager en erhvervsmæssig beskæftigelse indenfor en rimelig tid, vil der blive foretaget en vurdering.

I denne vurdering vil der blive lagt vægt på om den forsikrede har mulighed for at vende tilbage til samme erhverv, eller måske vil være i stand til at udføre et helt andet job.

Hvis det skønnes at der ikke er mulighed for at den forsikrede kan vende tilbage til samme erhverv, men derimod til et andet, vil det nye erhverv indgå i Hafnia's vurdering af, om udbetalingen skal ophøre.

Ved vurderingen af mulighederne for om den forsikrede kan udføre et andet erhverv, vil der kun være tale om erhverv som man med rimelighed kan forlange, at den for-

sikrede påtager sig. Dvs. der vil blive taget rimeligt hensyn til alder, uddannelse og hvor den forsikrede bor.

Indtil denne situation er afklaret - f.eks. efter en revalidering - udbetales der fortsat GarantiLøn. Formålet med en GarantiLøn er jo netop at sikre en uændret social og økonomisk situation inden for de aftalte rammer."

Nævnet udtaler:
Nævnet finder efter sin gennemgang af sagen ikke grundlag for at kritiserer selskabets skøn, hvorefter klagerens generelle erhvervsevne ikke er nedsat med mindst 50 %. Da betingelserne for udbetaling således ikke er opfyldt,

b e s t e m m e s:

Klagen kan ikke tages til følge.

J. Hermann